

Начало>Съдебни процедури>Граждански дела>Онлайн обработка на дела и електронна комуникация със съдилищата
Онлайн обработка на дела и електронна комуникация със съдилищата

Португалия

1 Възможно ли е да се образува съдебно производство по интернет?

Да, в Португалия е възможно да се образува съдебно производство по интернет, като за тази цел са създадени специализирани ИТ приложения: *Citiuz* (ИТ платформа, подпомагаща дейността на съдилищата) и Платформата за управление на производствата по опис на имущество. Повече информация за гореспоменатите платформи може да бъде намерена на следните адреси:

<https://www.citiuz.mj.pt/portal/default.aspx>

<https://www.inventarios.pt/>

2 Ако да, за какви видове дела е възможна тази процедура? Има ли производства, до които има достъп само по интернет?

Citiuz

По правило всички съдебни производства, тоест основните действия, налагането на обезпечителни мерки, придружаващите производства, индивидуалните съдебни уведомления и всякакви други производства, независимо дали са присъединени или самостоятелни, включително обжалванията, **вече са цифровизирани и се обработват в Citiuz** (член 1 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.). За образуваните в съдилищата дела платформата *Citiuz* дава възможност за завеждане и обработване на:

а) граждански установителни иски, процедури за налагане на обезпечителни мерки и изпращане на индивидуални съдебни известия, като се изключват производствата за защита на деца и иски за вреди от гражданско естество или изпълнителните производства по граждански дела, образувани във връзка с наказателни производства;

б) изпълнителни производства по граждански дела и всички придружаващи производства, присъединени към изпълнителното производство (в този случай изпълнителното производство, както и отпечатването на всички документи, които се смятат за съществени, следва да се извършват само след като съдът получи молба или информация, която изисква неговата намеса).

Същото се прилага и при производството за издаване на заповед за плащане. Вж. съответната фактологична справка.

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Подаването на молбата за извършване на опис до нотариуса, оспорванията и всички последващи действия трябва да се извършват, когато е възможно, чрез платформата за управление на производствата по опис на имущество (член 2, параграф 2 от Правната рамка за нотариалния опис, публикувана в приложение към Закон № 117/2019 от 13 септември 2019 г.).

3 Тази услуга достъпна ли е по всяко време (т.е. 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата) или само в определени часове? Ако е достъпна само в определени часове, кои са те?

Описаните услуги са достъпни 24 часа в денонощието, 7 дни в седмицата (освен ако няма проблем със сървъра).

4 Необходимо ли е съдържанието на исквата молба да бъде представено в определен формат?

Citiuz

Молбите следва да се подават чрез попълване на формулярите, които са достъпни на уебсайта, посочен в отговора на въпрос 1, като към тях следва да се приложат:

а) файлове с друга информация, изисквана по закон, съдържанието на молбата по същество и друга информация, която процесуалният представител смята за важна и която не може да бъде поместена в други полета на формуляра (член 6, параграф 1, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.);

б) поотделно документите, които трябва да придружават молбата (член 6, параграф 1, буква б) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Когато молбите и документите са представени по този начин, те трябва да бъдат подписани с електронен подпис в платформата *Citiuz*, което трайно гарантира професионалния статут на титуляря на подписа (член 6, параграф 3 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Файловете и документите трябва да бъдат във формат на *преносими документи* (.pdf), за предпочитане във версията PDF/A, и в случай на писмени документи — с възможност за търсене в съдържанието (член 8, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Що се отнася до производството за издаване на заповеди за плащане, файловете трябва да бъдат във формат *Extensive Markup Language* (.xml), чиито спецификации могат да бъдат намерени на адрес <https://www.citiuz.mj.pt/portal/consultas/injuncoes/injunformato.aspx>

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Молба за производство по опис на имущество може да бъде подадена:

а) от заинтересованата страна или от процесуалния представител, чрез попълване на предоставения в платформата електронен формуляр за образуване на производство по опис на имущество и прилагане на съответните документи в съответствие с процедурите и дадените указания (член 5, параграф 1, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.);

б) от заинтересованата страна в нотариалната кантора, на хартиен носител, чрез представяне на образеца на молбата, предвидена в предходния член, заедно със съответните документи (член 5, параграф 1, буква б) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.). Достъпът до горепосочения уебсайт е чрез електронно удостоверяване, както следва:

а) от гражданите — чрез цифровото удостоверение, включено в личните им карти (член 2, параграф 4, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.);

б) от адвокати и юристи — чрез цифровото удостоверение, потвърждаващо професионалния им статут (член 2, параграф 4, буква б) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

5 Как се гарантира сигурността на предаването и съхранението на данните?

Личните данни, събирани от съдилищата в изпълнение на правните им функции, се обработват от ИТ платформата *Citiuz*, създадена и управлявана от **Института за финансово управление и инфраструктура на съдебната власт** (*Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da*

Justiça, I.P. („IGFEJ, I.P.“), под ръководството на Министерството на правосъдието, което играе ролята на подизпълнител на най-висшия орган в правната система, тоест Висшия съдебен съвет (*Conselho Superior da Magistratura*) (в съответствие с член 4, параграф 8 и член 28 от Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД).

IGFEJ, I.P. е длъжен да гарантира, че се прилагат всички подходящи технически и организационни мерки, за да се гарантира, че данните се обработват в съответствие с Регламента и че правата на субектите на данни са защитени, както е посочено от Висшия съдебен съвет, който е назначил съдията за длъжностно лице по защита на данните.

От своя страна, в съответствие с член 37 от ОРЗД, Министерството на правосъдието е назначило само едно длъжностно лице по защита на данните за органите, за които отговаря, включително IGFEJ, I.P. (вж. [Законодателен указ № 5643/2018 от 7 юни 2018 г.](#)).

Съдията по делото е този, който взема решение относно достъпа до лични данни и предаването им по съдебни производства. Съдията отговаря за вземането на това решение в съответствие с процесуалните закони, приложими към конкретния случай, и със следните норми на ОРЗД: обработването на лични данни от съдилищата позволява прилагането на регламента да бъде ограничено до конкретни операции и процедури, които трябва да се следват (член 23, параграф 1, букви г) и е) от ОРЗД); надзорните органи не са компетентни да осъществяват надзор на дейностите по обработване, извършвани от съдилищата при изпълнение на съдебните им функции (ограничението е предвидено в член 55, параграф 3 от ОРЗД). Към съдебните решения по въпроса се прилага процедурата за обжалване, предвидена в националното процесуално право.

6 Необходимо ли е да се използва някакъв вид електронен подпис и/или система за отбелязване на датата и часа на подаване?

Citius

Молбите и документите, представени от процесуални представители, трябва да бъдат подписани с електронен подпис, което трайно гарантира самоличността и професионалния статут на титуляря на електронния подпис (член 6, параграф 3 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

С платформата *Citius* се гарантира:

- а) удостоверяване на датата и часа на доставянето (член 13, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.);
  - б) че на изпращача се предоставя копие от внесените молба и документи, на които са поставени датата и часът на удостовереното доставяне (член 13, буква б) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.);
  - в) че ако получаването е невъзможно, на изпращача се изпраща съобщение, с което той бива уведомен, че въвеждането на молбата или на документите в платформата не е било възможно (член 13, буква в) от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).
- Съдиите и прокурорите винаги представят официални документи в електронен вид чрез ИТ системата *Citius*, с квалифициран или усъвършенстван електронен подпис (член 19 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

В случаите, в които не се изисква процесуално представителство, и когато страната не се представлява от адвокат, молбите могат да бъдат представени в съда и по един от следните начини (член 144, параграф 7 от Гражданския процесуален кодекс (*Código de Processo Civil*):

- а) с лично връчване в деловодството на съда, като датата на връчване се смята за дата на подаване на молбата (член 144, параграф 7, буква а) от Гражданския процесуален кодекс);
- б) с препоръчано писмо, като датата на пощенското клеймо се смята за дата на подаване на молбата (член 144, параграф 7, буква б) от Гражданския процесуален кодекс);
- в) по факс, като датата на изпращане на документите се смята за дата на подаване на молбата (член 144, параграф 7, буква в) от Гражданския процесуален кодекс).

Когато страната има процесуално представителство и е налице обосновано препятствие за представяне на документите по електронен път, те могат да бъдат представени чрез един от горепосочените начини (член 144, параграф 8 от Гражданския процесуален кодекс).

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

След като молбата бъде подадена в съответствие с изискванията, платформата или нотариусът предоставят на ищеца потвърждение за подаване, в което се посочват:

- а) датата и часът на подаване на молбата (член 5, параграф 2, буква а) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.);
- б) кодът и инструкциите за достъп до уебсайта <https://www.inventarios.pt/> за справки по делото (член 5, параграф 2, буква б) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.);
- в) банков номер на терминално устройство АТМ за плащане на първата вноска от нотариалните такси и съответната сума (член 5, параграф 2, буква в) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.);
- г) номерът, който ще бъде даден на делото след заплащането на първата вноска от нотариалните такси (член 5, параграф 2, буква г) от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

7 Дължат ли се съдебни такси? Ако да, как могат да бъдат платени и различават ли се от таксите за производства, които не са образувани по електронен път?

Citius

Да, трябва да бъдат платени съдебните такси.

Преди плащането първо се издава „единен документ за събиране“ (*Documento Único de Cobrança — DUC*), който е достъпен на уебсайта на IGFEJ: <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais/DUC-Documento-Unico-de-Cobranca>

DUC може да бъде платен чрез:

банкомат или електронно банкиране (от „Плащания към държавата“ (*Pagamentos ao Estado*);

в деловодството на съда с дебитна карта;

в клона на вашата банка.

(член 17 от Министерска изпълнителна заповед № 419-A/2009 от 17 април 2009 г.).

За допълнителна информация вж.:

Връчвания — Съдебни разноси: <https://justica.gov.pt/Servicos/Custas-processuais>

В производствата, при които използването на електронни средства не е задължително, съдебните такси се намаляват до 90 % от стойността им, когато страната подаде всички материали по делото по електронен път (член 6, параграф 3 от Правилника за процедурните разходи (*Regulamento das Custas Processuais*), публикуван в приложение към Законодателен указ № 34/2008 от 26 февруари 2008 г.).

Що се отнася до заповедите за плащане, вж. съответната фактологична справка.

Португалия също така приема заплащане на съдебните такси чрез международен банков превод.

Калкулатор на съдебните такси може да бъде намерен на следния адрес:

<https://justica.gov.pt/en-gb/Servicos/Simulador-Taxas-de-Justica>

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Разходите за производствата по опис на имущество включват нотариалните такси и разноски (член 15 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.). Плащането се извършва чрез банков номер на терминално устройство ATM, генериран при подаване на молбата (член 20 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

8 Възможно ли е оттеглянето на иск, който е бил подаден по интернет?

Да, възможно е да се прекрати производството или да се оттегли молбата съгласно условията, предвидени в националните процесуални разпоредби, приложими за всеки отделен случай.

9 Ако ищецът образува производство по интернет, ответникът може ли и/или задължен ли е да отговори също по интернет?

По правило в съдебното производство молбите от страна на ответника се подават в съда по електронен път, като датата на представяне на документите се смята за дата на подаване на молбата (член 144, параграф 1 от Гражданския процесуален кодекс).

В случаите, в които не се изисква процесуално представителство, и когато страната не се представява от адвокат, молбите могат също да бъдат връчени лично в деловодството на съда или изпратени с препоръчано писмо или по факс (член 144, параграф 7 от Гражданския процесуален кодекс).

За производствата по извършване на опис, вж. отговорите на въпроси 4 и 6.

10 По отношение на електронната процедура, какво става, ако ответникът отговори на иска?

Citius

Ако ответникът желае да отговори, искът продължава да се обработва електронно, въпреки че определени документи ще бъдат отпечатани. Физическата преписка по делото трябва да включва само молби и процесуални документи, които са от значение за решението по същество, както е посочено от съдията в мотивирано решение по всяко дело. Приема се, че следните документи не са от значение (член 28, параграф 1 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.):

- а) искания за промяна на датата на съдебно заседание;
- б) административни съобщения и съобщения за принудително изпълнение, които се отнасят само до организацията на производствата, както и отговорите, напр.:
  - i) известия за призовки или връчване на страните;
  - ii) известия за насрочване на съдебно заседание;
  - iii) известия за изпращане на дело до прокурора;
  - iv) известия за разследване от различни ведомства, напр. органи на криминалната полиция, служби по вписване, Национален институт по съдебна медицина и криминалистика на Португалия (*Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses I. P.*), Дирекция „Затворническа администрация и социална реабилитация“ (*Direcção-Geral de Reinserção e Serviços Prisionais*) или Генерална дирекция „Социално осигуряване“ (*Direcção-Geral da Segurança Social*);
  - v) заверки от страна на прокурора и съдията;
- в) приемане на назначаване на съдебен изпълнител, който да връчи призовка;
- г) вътрешни съобщения;
- д) отрицателни удостоверения в резултат на направена справка в бази данни на отделите на правителството;
- е) конкретни действия, съобщения или уведомления от съдебния изпълнител.

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Нотариусът трябва да запише в платформата всички стъпки в производството, за да може да се определи всяка една стъпка и да се намери копие на свързаните документи и на всички придружаващи документи (член 12, параграф 1 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

Всеки официален правен иск, заведен от всяко участващо в производството лице, който не е представен по електронен път, трябва да бъде сканиран от нотариуса и вписан в преписката за свързаното производство по опис на имущество (член 12, параграф 2 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

В случай, че сканирането на посочените по-горе документи или друг документ, представен от заинтересованата страна, не е възможно поради естеството на материалите по делото, нотариусът трябва да впише действието в платформата за производствата по опис на имущество, като посочи, че в нотариалната кантора може да бъде направена справка с въпросния документ (член 12, параграф 3 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

11 По отношение на електронната процедура, какво става, ако ответникът не отговори на иска?

Ако ответникът не отговори, искът следва действащата процедура и се обработва електронно до приключването му. Определени документи ще бъдат отпечатани, както е обяснено в отговора на предишния въпрос.

12 Възможно ли е документи да се подават до съда по електронен път и ако да, за какви видове производства е възможно това и при какви условия?

Вж. отговорите на въпроси 2 и 4.

13 Възможно ли е съдебни документи, и по-специално съдебни решения, да бъдат връчвани по интернет?

Citius

За да разберете в кои случаи законът позволява връчване по интернет, вж. фактологична справка „Връчване на документи — Португалия“, по-специално отговорите на въпроси 5 и 6.

Когато електронното връчване е позволено, то се извършва чрез платформата *Citius*, която автоматично гарантира, че документите са достъпни и могат да бъдат прегледани на адрес:

<https://citius.tribunaisnet.mj.pt/habilus/myhabilus/login.aspx>

(член 25, параграф 1 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Връчването на процесуалните представители на страните, които вече участват в производството, се извършва от нотариуса чрез платформата за производствата по опис на имущество в зоната с ограничен достъп в системата, която е запазена за процесуалните представители. Връчването се смята за извършено на третия ден след като документът е предоставен в зоната с ограничен достъп на процесуалните представители в системата или на следващия работен ден, ако този ден не е работен ден (член 9, параграф 1 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

Едновременно с предоставянето на документа в зоната с ограничен достъп на процесуалните представители в платформата, на предварително предоставената от тях електронна поща се изпраща електронно писмо, с което те се уведомяват, че документът е наличен в платформата (член 9, параграф 2 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

Когато връчването на страните се извършва пряко, документите се връчват на хартиен носител съгласно условията, определени в Гражданския процесуален кодекс (член 9, параграф 3 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.), и се вписват в платформата за производствата по опис на имущество, с електронен подпис на съответния служител (член 9, параграф 4 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

14 Възможно ли е съдебни решения да бъдат предавани по електронен път?

За да разберете в кои случаи законът позволява връчване на съдебни решения по интернет, вж. фактологична справка „Връчване на документи — Португалия“, по-специално отговорите на въпроси 5 и 6.

Съдебните решения се вписват в системата *Citius-Magistrados Judiciais* и решенията са достъпни в платформата *Citius*.

15 Възможно ли е обжалване и решението по обжалването да бъде върчено по интернет?

Да, следните документи могат да бъдат подавани по електронен път: молби за разрешение за обжалване, мотиви за обжалване и отговори, както и жалби срещу отхвърлянето или сезирането на жалби (член 15 от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Що се отнася до връчването на решението по жалба, вж. отговора на въпрос 13.

16 Възможно ли е да се образува изпълнително производство по интернет?

Да, възможно е да се образува изпълнително производство по интернет.

17 Възможно ли е страните или техните законни представители да правят онлайн справки по дела? Ако да, как става това?

Citius

Всяка страна в производството — ищец, ответник, кредитор (страна, която иска събиране на дълг чрез съдебно изпълнение), длъжник (страна, срещу която е издадена заповед за изпълнение), обвиняем, помощник, други страни в производството и др. — могат да правят справки в регистрите на производствата, по които са страна и които са висящи в съдебните, административните и данъчните съдилища, от дома си или от всяко друго място с достъп до интернет, като използват своя документ за самоличност или мобилен цифров ключ за удостоверяване. (член 27-А от Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г.).

Тези справки са достъпни в рамките на ограниченията, предвидени в закона, във връзка с публичността на производството (напр. нормите относно поверителността на съдебните производства).

Документите могат да бъдат намерени на адрес:

<https://processos.tribunais.org.pt/>

Можете да намерите списък с общи въпроси и отговори относно използването на услугата за справка в съдебните регистри на адрес:

<https://processos.tribunais.org.pt/perguntas-frequentes>

Платформа за управление на производствата по опис на имущество (Plataforma de Gestão de Processos de Inventário)

Страните и техните процесуални представители могат да правят справки по производствата по опис на имущество в платформата за производствата по опис на имущество (член 13, параграф 1 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

Страните могат да получат достъп до тази система единствено за извършване на справки, като използват код, който е предоставен от нотариуса при първото връчване на документи на съответната страна (член 13, параграф 2 от Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г.).

Приложимо законодателство

Закон № 41/2013 от 26 юни 2013 г. — Граждански процесуален кодекс

Министерска изпълнителна заповед № 280/2013 от 26 август 2013 г. — Електронна обработка на съдебни дела

Закон № 117/2019 от 13 септември 2019 г. — Правна рамка за нотариалния опис

Министерска изпълнителна заповед № 278/2013 от 26 август 2013 г. — относно обработването на документи и условията за производствата по опис на имущество

Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. — Общ регламент относно защитата на данните на ЕС (ОРЗД)

Министерска изпълнителна заповед № 419-A/2009 от 17 април 2009 г. — относно разноските по производството, глобите и други санкции

Законодателен указ № 34/2008 от 26 февруари 2008 г. — Правилник за процедурните разходи

Полезни връзки

Портал *Citius*

Портал „Правосъдие“

Генерална дирекция „Съдебна администрация“

Генерална дирекция за политика в областта на правосъдието

Институт за финансово управление и инфраструктура на съдебната власт

Забележка:

Звеното за контакт по граждански въпроси към Европейската съдебна мрежа, съдилищата и други субекти и органи не са обвързани от информацията, съдържаща се в настоящата фактологична справка. Продължава да е необходимо да се прочетат действащите правни текстове. Настоящата информация подлежи на редовна актуализация и еволюционно тълкуване в съдебната практика.

Последна актуализация: 31/08/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.